

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

IV. Aen-Merckinghe Op de vijfde vraghe. Oft Augustinus berispt het omloopen met valsche ende verfierde Reliquien, oft met ware, ende oprechte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

blijckt wederom claer uyt de epgghen woorzden
Augustini.

Voor eerst: Sy vercoopen, seyd hy / leden der Martelaren.

Ten tweeden: Sy eyschen de kosten vande profijtelijcke armoede.

Ten derden: Doemt hy dit verkoopen een vuyle kramerije, ende bidt de goede Munnicken / dat sy de selbe wilden beletten / om dat hare estime daer mede ghequetst wierdt, ende de swacke ontsticht.

Heeft Augustinus gheen groote reden / om dit verkoopen te berispen / dewijle het een specke van Simonic was / soo wanneer sy eene geestelijcke sake (ghelijck sy valscheelijck boozgaeven / ende van andere ghelooft wierdt) verkochten boozgheldt?

Tot noch toe en kan ick niet sien / dat Augustinus hier berispt het enckel omloopen met Reliquien / oft het eeren der selver. Laet ons dan voorzder sien / of D Cabeljau eenigh boozdeel / oft bare kan vinden in andere spreucken van Augustinus.

IV. AEN-MERCKINGHE

Op de vijfde vraghe.

Oft *Augustinus* berispt het omloopen met valsche ende versierde Reliquien, oft met ware, ende oprechte.

Hier op seght D. Cabeljau in sijn *Memory-boeck pag. 608.* Augustinus en heeft niet willen onderfoecken, oft de Reliquien oprecht waren, oft niet, maer dit latende in sijn weerde, oft onvveerde, heeft absolut verstaen, de gheheele handelinghe met de Reliquien, al vwaren sy schoon oprecht, dat men soo veel spels daer mede aenrechten vvil, met die om te draghen, ende groote dinghen het slecht volck daer van vvijts te maken,

¶ 5

niet

niet en docht, maer was als een vuyle cramerije te verwerpen.

Oit sout ghy 2y conuen segghen *Domine Cabeljau*, indien wy de schriften Augustini niet by de handt hadden: Ick gheloobe dat ghy dit stellende op't papier/van uo' eyghen gemoet/ende conscientie zyt oberuyghet gheweest van contrarie: Maer dat ghy ebenwel dit ghestelt hebt / om de eenboudighe ghemeente wat in de handt te stellen.

Ghy seght dan voor eerst: Dat *Augustinus* niet en heeft willen ondersoecken, of de Reliquien oprecht waren, of niet.

Ick antwoorde dat het niet van noode was/ eene saecke te ondersoecken / die haer selven uytweeg: hy en ondersoecht het dan niet / maer hy seght ront uyt/dat het valsche/ende versierde Reliquien waren. Want seyd hy:

Sy vercoopen leden van Martelaren, indien het nochtans leden van Martelaren zijn.

Aem: sy verheffen hare zoomen, ende hoofdbanden; dit waren immers valsche Reliquien; indien sy dit ghedaen hebben.

Maer D. Cabeljau seght/dat dit moet verstaen werden van de cleederen der Martelaren, de welcke sy verheven als of het groote heyligheden waren

Als D. Cabeljau soo spreect/soo soude ick twihselen/ of hy latijn can / want Augustinus en seght niet: *Magnificant fimbrias, & phylacteria illorum*, dat is bande Martelaren, maer Sua, dat is haer eyghen zoomen/ende hoofdbanden/soo als alle man / die maer de eerste beghinselen heeft van de latijnsche sprake/sal moeten toestemmen.

D. Cabeljau, seght/ dat hy desen sin oock wel lijden can/ want, seyd hy/ het en gheeft, noch en neemt in de verschillighe saeck niet met allen.

Meen gheeft het/of en neemt het niet:soo verreegheeft het/dat indien Augustinus hier seght (t'welck ick niet en meyne / nochtans D. Cabeljau wel can lijden / soo hy seyd) dat sy die zoomen / ende hoof-

hooft banden ten thoone stelden als Reliquien/
de wijze het claer is / dat Augustinus spreekt/niet
bande zoomen/ ende hooft-banden der Martela-
ren/ maer van haer EYGHEN : Soo moet hier
noot sakelijck upt volghen/ dat sy omslepen/ende
aenpzesen valsche / ende versterde Reliquien: dit
sal noch voozders blijcken upt Augustino.

Hy sepdit dan voozder : Sy eyschen den Prijs vande
gheveynsde heyligheydt.

Waer in was dese ghebepustheydt ghele-
ghen / anders als in het voozstellen van verster-
de Reliquien/die sy uptgaben vooz Reliquien der
Heylighen:

Daer naer sepdit hy uptdruckelijck / Cap. 30.
dat sy omslepen / onder den valschen naem van heyl-
ligheydt.

Wat ghesont verstant / sal hier niet sien / dat
Augustinus hier spreekt van valsche / ende ver-
sterde Reliquien ? of soo niet dat my D Cabeljau
thoone / waer in dat hare valsche, ende gheveynsde
heyligheydt ghelegghen was.

Ghy seght ten tweeden, dat Augustinus absoluyt
verstaen heeft dat de gheheele handelinghe met de Reli-
quien, al waren sy schoon oprecht, niet en docht.

Soo moet hy dan doech sy selven veroozdeelen/
om dat hy de weduwe Galla, ende hare dochter
Simpliciola, met de Reliquien van den H. Stephanus,
ghesonden heeft tot Quintianum, segghende dat hy
de selve ghe-eert hadde/ ende verfoeckende/ dat sy
mede van Quintianus souden ghe-eert werden.

Ghy seght ten derden, dat Augustinus berispt/ dat
men soo veel spels aenrechten wil met de Reliquien, met
die om te draghen.

Hoe heeft hy dan gheapprobeert het omdragen
van de Reliquien / met de handen vande Bis-
schoppen Proiectus, ende Lucillus niet eene groote
menichte/ende toeloop des volcks/ die achter/ en
vooz ghtuck? Hoe heeft hy gheapprobeert Lib 9.
Confes. Cap. 7 het omdraghen vande Reliquien
der **H. Martelaren** Gervasius ende Protasius; ende
he

het aenraecken vande bare (daer de boozsepde Reliquien op rusteden) om ghenesen te worden?

Ghy seght ten vierd n. dat Augustinus seght / dat het niet en docht, groote dinghen het slecht volck, vande Reliquien wijs te maecken.

Dat is waer : ende hier mede bevestigt ghy ons segghen/dat die boozsepde omloopers / ende bagabonden/groote dinghen wijs maeckten aen t'volck / de welke inder daet niet en waren; want sy maeckten het volck wijs / dat sy omzoezoghden leden der Martelaren / daer het nochtans gheen en waren : maeckten het volck wijs / dat de zoomen ende hoofthanden / die sy omzoezoghden Reliquien waren / daer het soo niet en was / ofte / sy maeckten het volck wijs / dat het zoomen / ende hoofthanden van Martelaren waeren / daer het nochtans waren haer eyghen zoomen / ende hoofthanden. Sy maeckten wijs dat het heylighdom was / ende ten was anders niet als ghebepusthepdt.

Ghy seght ten vijften, dat Augustinus seyd / dat de geheele handelinghe met de Reliquien &c. als een vuyle cramerije te verwerpen was.

Ten is niet soo: Maer hy wilt alleen betwopen hebben / het vercoopen vande Reliquien / ende het omloopen met valsche, om het volck te bedrieghen / ende met soo eene gheveynsde heyligheydt, aen den kost te gheraecken.

Ghy seght ten seften, dat Augustinus andere vermaent, om dit quaet te helpen stutten, ende haer ordre daer van te suyveren.

Is waer: Maer wilt ghy nu weten / waer op dat het Augustinus hier precies heeft ghenomen? Ghy en kont dit niet beter halen / als upt'ghene hy seght / als hy nu sijn heelen discours besuyt / maeckende als een cozt begrip van al wat hy te bozen gheseydt / ofte berispt heeft: Sijn woorden sijn dese:

Wie sal verdraeghen dat die stijf-halfighe menschen, weder-

wederspannigh aen de aldersaelighste vermaeninghen des Apostels, niet alleen ghetolereert worden, maer oock als Heylighen uytgheroepen, door de welke, de cloosters, die op eene ghesonde leere sijn gefondeert, tweesins worden bedorven, ende door EEN ONGHEBONDEN VRYHEYDT VAN LEEGH LOOPEN, ende door EENEN VALSCHEN NAEM VAN HEYLIGHEYDT.

In dit bestuyp siet ghy soo claer als den middach / waer op dat de berispinghen van Augustinus namelijk slaen: Eerst op het Vagabonderen, ende dat op valsche preterit van Ouders / en byfenden.

Ten tweeden, op eene gheveynsde heyligheydt, de welke nerghe anders in en bestont dan in valsche Reliquien te vercoopen als heylighe / ende opzichte, ende haer selven / ende haer cleederen upt te gheven boozheyligh.

Hoe sult ghy nu uw' bestuyp maecken / dat het verre van daer was dat men ten tijde *Augustini*, voor de Reliquien, sich soude hebben willen buyghen, ende de selve devoteli ck kussen, eeren &c.

Maer ghy stelt / ten lesten (soo ghy meynt) het argument op sijn koten / ende vedent aldus Pag. 608.

Het ghene *Augustinus*, in de Munnicken particulierlijck, ende ergherlijck verclaert voor de Ghemeente, en can niet over-een-komstigh sijn met de ghemeene practijcke der Rechtsinnighe Kereke.

Es soo; en daerom sal ick D. E. dese voozstellinghe gheerne toe stemmen.

Maer, seght ghy / het ommeloopen met de Reliquien der Martelaren en daer van groote dinghen te roemen, berispt *Augustinus* in de Munnicken, ende hout het voor een ergherlijcke daet: Ergo.

Dese voozstellinghe loochene ick absolupt: want sy is valsche / soo als nu van my / upt de eyghen woorden / ende den heelen discoutg Augustini bewesen is. Hy berispt niet het ommeloopen met de Reliquien der Martelaren; maer alleen met valsche / en versterde Reliquien / jaer met haer eyghen zoomen / ende hoofthanden die sy mis-

schien

schien uytgaven/ende vercochten booz heplighe/
ende ware Reliquien : ofte immerx soo verhtie-
hen/ende vermeerderden/als of sy wat heplighx
hadden ghetweest

Soo segghen wy nu samen met D. E. in uwe
Memory-boeck Pag. 607. Dat soodanigh omloopen, met
soodanighe Reliquien, een particulier werck was, van ee-
nighe, *sijf halsighe, wederspannighe, gheveynsde leughenach-
tighe, ledighe, ende vagabonds,* niet het ghemeen werck van-
de Kercke, die daer met recht gheen behagen aen en had-
de, soo ghy seght in uwe Catholijcke Waerheydt
pag. 613.

V. AEN-MERCKINGHE

Op de feste Vraeghe.

Of het achtste Capittel van het 22.
boeck des Stadts Godts (namelijck
aengaende de Reliquien, ende Mira-
kelen) aen Augustino valschelijck
roeghedicht is.

D. Cabeljau in sijn Catholijcke Waerheydt Pag.
614. seght dat jaer met dese woorzen : Wy
segghen dat het niet *Augustinus* is, die dese vertellinghtjes
heeft naeghelaten, maer een ander, die de selve *Augustino*
verkeerdelijck toeghedicht heeft.

Dit sijn segghen bevesticht hy/ met d'authoz-
teyt van Ludovicus Vives, die sijn aen-merckin-
ghen op dat boozsepde Capittel ghemaecht heeft/
ende met het oordeel bande Leuvenche Docto-
ren.

Ick hebbe in mijn Staeltje Pag. 43. 44. &c. ghe-
zhoont/ datter gheen apparentie en is/ dat Ludo-
vicus Uives, ofte de Leuvenche Doctoren, sulckx seg-
ghen/of boozgheben. he